

XVIII. ÉVFOLYAM
2018. SZEPTEMBER

ÉTA-HÍREK

Egy hét napfény,
pancsolás
és vidámság

Az ÉTA diák
önkénteseinek
víg napjai

Találkoztam
elégedett
emberekkel

A több lábon
állás
művészete

Elnökségi ülés, tagfelvétellel

Jó dolog úgy kezdeni egy elnökségi ülést, hogy újabb tagfelvételi kérelmekről kell dönten. Most két szervezet kérte felvételét az ÉTA Országos szövetségbe. Az egyik a nyíregyházi Omnis Alapítvány, a másik a vámosújfalui Búzavirág Egyesület.

Az Omnis Alapítványt 2005-ben alapították. Céljuk a fogyatékos emberek segítése illetve foglalkoztatása volt. 2007-ben nyitották meg Szent István nevű nappali foglalkoztatójukat 25 fővel. 2012-ben átvették a pszichiátriai betegeket ellátó Szent Rita nevű pszichiátriai betegek és fogyatékos emberek nappali intézményét. Így most összesen 115 embernek tudnak értelmes elfoglaltságot adni. Agyag dísz- és használati tárgyakat készítenek: szőnyeget, látbörlőket, de készítenek gyöngyészereket is és más kézműves ajándéktárgyakat. Összesen 115 főt látnak el. Tevékenységük szerteágazó, Facebook oldalukon elolvasható mennyi mindennel foglalkoznak.

A Búzavirág Alapítvány 1997-ben jött létre azzal a céllal, hogy azoknak a látássérült embereknek adjon esélyt a teljes életre, az önálló életvitelre, akik állami gondoskodásban nőttek föl. 2002 óta kiemelten közhasznú szervezet. Tevékenységi körük a későbbiek során bővült a fogyatékos emberek nappali ellátásával, foglalkoztatásával. Lakotthonuk mellett (12 fő) nappali ellátást biztosítanak a Sárospataki Kistérség fogyatékos embereinek (40 fő), Természetesen foglalkoztatás is van az alapítványnál, gyönyörű fazekas termékeket készítenek, és szőnek meg kosarat is fonnak náluk. Még közel sem soroltam föl minden tevékenységüket, pl. a nyári táborikat, ahol a többségi iskolából érkezett gyerekeket a fogyatékos emberek tanítják kerámiázni, szőni stb. Érdemes ellátogatni a honlapjukra: , de a Facebook oldalukon naprakész hírek találhatók róluk. Az alapítvány vezetője, *Németh Márta* idén júniusban vette át a Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány Józsolgálat-díját. Mindkét szervezet egyhangú igen szavazatot kapott.

Személyi hírrel folytatódott az ülés: *Kovács Gábor*, az ÉTA elnökségének társadalmi kapcsolatokért felelős elnöke írásban jelezte, hogy lemond tisztségéről, amit az elnökség sajnálattal tudomásul vett. Mivel a szövetségnek van ügyvezető elnöke *Papp Ágnes* személyében, a lemondás az ÉTA működését nem

érinti, a továbbiakról a közgyűlés dönt 2019 márciusában.

A szövetség „Tematikus nap” programsorozata tovább folytatódik: 1. októberben (szervezés alatt) Székesfehérvárra látogat a Szent Kristóf Alapítvány TL házába (támogatott lakhatás). 2. a GDPR-ról, az uniós adatvédelmi szabályzatról beszél az ÉTA jogi tanácsadója *dr. Limbach Viktória*; majd *Jakubinyi László* beszél arról, hogyan mutassuk be civil szervezetünket öt percen hatékonyan, lényegre törően. A tematikus napok időpontjáról és programjáról időben értesítést kapnak tagszervezeteink.

A következő napirendi pont az ügyvezető elnök beszámolója volt a nyári programokról, melyeknek mindegyike térítésmentes, azaz ingyenes volt a résztvevőknek, az úti költséget kivéve. *Papp Ágnes* elmondta, hogy az idei év különösen jól sikerült, és öröme neki is sikerült hosszabb-rövidebb időre eljutnia minden programra. (Ezekről külön cikkekben olvashatnak.)

Következett az elnökségi ülés leg-hosszabb ideig tartó napirendi pontja, a foglalkoztatásra és a szakmai munkára kiírt pályázatok előértékelésének megvitatása, elfogadása.

Előzetesen *Papp Ágnes*, *dr. Rubinszky László* és *Nemeskéri János* bírálta el a pályázatokat (Nemeskéri János nagy tapasztalattal rendelkező

szakember. Húsz évig dolgozott az Országos Foglalkoztatási Alapnál.) Hosszú, és (szerintem) nagyon termékeny beszélgetés, időnként vita zajlott egy-egy döntés kapcsán. Jó javaslatok születtek, amelyeket a szövetség figyelembe vesz a 2019. évi pályázatok kiírásakor. Egyébként az ÉTA költségvetésének csaknem 47 százaléka megy a tagszervezetekhez – pályázatok útján – tovább utalt támogatásként.

A hosszas, ám de hasznos eszmecsere után, *Papp Ágnes* az elmúlt időszak történéseiről számolt be: a megbeszélésről a RIROSZ-szal: a két ernyőszervezet együttműködéséről volt szó. A decemberi elnökségi ülésre elkészül az erre vonatkozó együttműködési megállapodás tervezete, amit az elnökség megvitat.

Folytatódik a szemléletformáló képzés is januártól a gyermekvédelemben és gyámügyben dolgozó munkatársaknak (összesen 11 képzés). Ez évben még két ÉTA Vándorkiállítás lesz, az érzékenyítő program is folytatódik az iskolákban, és még egy jó hír: A jövő évtől Szeghalom művelődési házában/könyvtárában az ÉTA Országos Szövetség, vagy valamelyik tagszervezete a késő tavaszi – kora nyári időszakban egy hetet kap, hogy kiállításon mutathassa be tevékenységét. (Az egyeztetések zajlanak.) Idén is kitüntet a szövetség egy önkormányzatot és polgármesterét elismerésképp annak, hogy településükön sokat tettek a fogyatékos emberekért, a szociálisan rászorulókért.

– *ferenczy* –

Kitüntetések augusztus 20-án

Kimagasló tevékenysége elismeréseként, a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetést kapta *Győriné dr. Stefanik Krisztina*, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kara Atipikus Viselkedés és Kogníció Gyógypedagógiai Intézetének egyetemi docense.

Magas színvonalú szakmai munkájáért a Magyar Ezüst Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetést vehette át: *Schmidt Monika*, a százhalombattai Szülők Fóruma Egyesület elnöke, az Érdi Móra Ferenc Általános Iskola fejlesztő nevelésoktatást ellátó konduktora.

Gratulálunk!

Jelölés Józsolgálati-díjra

Idén is lehet javaslatot tenni a Twickel-Zichy Mária Terézia Alapítvány Józsolgálat-díjára három kategóriában: hivatásszerűen végzett szociális munka; önkéntesen végzett szociális munka; életműdíj. Jelölni november 30-áig lehet. Itt található az az űrlapok, amelyeket a jelöléshez ki kell tölteni: <http://www.joszolgalatdij.hu/jeloles>.

Rekreáció idén nyáron is

Felfrissülhet a test, a lélek, kikapcsolhat az ész, a szív más frekvencián verhet. Lehetőségek, melyeket az ÉTA rekreációs programja biztosít, Balatonmáriafürdőn, a Regens Wagner Közhasznú Alapítvány Vendégházában.

Idén nyáron négy alkalommal volt lehetősége tagszervezeteink szakembereinek a rekreációra: június 18–24., július 9–15., július 16–22., szeptember 3–9. között. A négy csoportból kettő vezetését *Papp Ágnes*, ügyvezető elnökünk látta el, a júniusi és a szeptemberi két csoport pedig én magam.

Építkezünk, bontunk. Lebontunk görcsöket, építünk erősítőket természetes, énvédő-mechanizmusokat. Nagybetűs pihenés, hol a hűs Balatonban, hol az ősfák árnyékában, hol a halsütőde környékén, vagy éppen egy sétahajó fedélzetén.

Az idei évben az alábbi tagszervezeteink éltek a kiégés elleni küzdelem fentebb leírt formájával:

Fogd a kezem Alapítvány, Együtt-Értük Alapítvány, Szimbiózis Alapítvány, Fény Felé Alapítvány, „Fokról-Fokra” Alapítvány, Gondoskodás Gyermekeinkért Alapítvány, Korinta Alapítvány, Gondoskodás Alapítvány, Sérültekért Alapítvány, Patrónus Egyesület, Pécsi Napközi Otthon Alapítvány, Lámpás '92 Közhasznú Alapítvány, Otthon XVI. Alapítvány, Nem Adom Fel Alapítvány.

Sokszínű a paletta és bizakodóak vagyunk, hogy jövő nyáron ismét sikerül megszólítanunk olyan szervezeteket, amelyek eddig nem, vagy csak kevésbé éltek a testi-lelki teljesítőképesség helyreállításának, megerősítésének lehetőségével.

Bejegyzések a Zöld könyvből

2018. június 18–24.

Köszönjük a lehetőséget arra, hogy pihenjünk, kikapcsolódjunk ebben a szép környezetben. Hála köszönet azért, hogy valaki ránk is gondolt és a mi lelkünket is ápolta valaki. Végül köszönet Évának a sok segítő, buzdító szóért, gondoskodásért.

2018. július 9–15.

Lehetőség, kíváncsiság, érdeklődés, bekapcsolódás, beszélgetés, beszélgetés, ki vagyok én?, Találgatás, beszélgetés, kutakodás, felismerés, talán Én? Heuréka. Megvagyok Én! Kérek (kérnek) ha lehet jövőre, újabb LEHETŐSÉG!-et.

(A bejegyzés írója egy lemerült akkumulátort rajzolt írása alá: ilyen volt az elején, majd a nyilacska egy teljesen feltöltött akkumulátor felé mutatott: feltöltve.)

2018. július 16–23.

Lecsendesedni, magamra figyelni, ezeket ismertem meg, de egy hét kevés. Remélem jövőre is lesz alkalmam itt tölteni egy hetet. Köszönöm.

Klein Éva, ÉTA Szövetség

Pályázat: Befogadó magyar település

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) 2011-ben díjat alapított, amelyet kétfévente ad át azon településeknek, amelyek „elkötelezettek a hozzáférhető települési környezet megvalósítása, az esélyegyenlőséget kiemelten kezelő településpolitika folytatása és a fogyatékos emberek helyi szervezeteivel való szoros együttműködés kialakítása mellett.” – áll a pályázat kiírásában.

A kiírás, útmutató, adatlap letölthető a FESZT honlapjáról: <https://www.feszt.eu/>.

Díjazás, elismerés: Három befogadó magyar település emléktáblát állíthat elismerésben részesül. Két éven keresztül jogosultak az emléktáblát hivatalos felhasználására az arculati elemeik között. *Kérjük tagszervezeteinket, értesítsék a pályázatról önkormányzatukat.*

A pályázat beadási határideje: október 15.

Az újság megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

Egy hét napfény, pancsolás és vidámság

Mentálhigiénés családsegítő programunkat idén negyedszerre tartottuk. Mindegyik turnusban 18 személy vehetett részt a hatéjszakás időtartamú pihenésben, összkomfortos és akadálymentesített körülmények között, teljes el látással, térítésmentesen.

Programunk célja, hogy a fogyatékossgal élő fiatalok és családjuk eltölthessenek egy hetet Balatonmáriafürdön, a közvetlen stranddal rendelkező Regens Wagner Vendégházban.

A pihenés mellett igyekeztünk egyéb programokkal is színesíteni az itt töltött hetet. A családok eljuthattak hajókirándulásra, megtekinthették a Regens Wagner Otthont, a helytörténeti gyűjteményt, valamint részt vehettek játékos vetélkedőkön is – 11-es rúgás, kosárra dobás, „halvadászat” a kertben – illetve a reggeli tornákon.

Mindezek mellett a Balatoné volt a főszerep, rengeteg időt töltöttünk a parton, a vízben, ahol nagyon sok vidám pillanatot élhettünk meg együtt.

Mindegyik turnusról elmondható, hogy felnőttek, gyerekek nagyon megszerették egymást, a csodás környezetet. Mindenki nagy lelkesedéssel mondta: reméli lesz még lehetősége a jövőben is részesévé válni egy ilyen különleges nyaralásnak. Mindezt bizonyítják a Zöld könyv (zöld színű a borítója) bejegyzései:

Kedves ÉTA Szervezők!

Köszönjük a lehetőséget, hogy egy csodás hetet tölthettünk Balatonmáriafürdön. A Regens Wagner Alapítvány Vendégháza otthonos és kényelmes volt. Külön kiemelném a közös teakonyhát, amely kiváló lehetőséget biztosított a családoknak a kötetlen beszélgetésekre. Örülök, hogy a lakóotthon mindennapi életébe is betekintést nyertünk, jó volt látni, hogy a lakhatásuk és a munkájuk is ügyesen meg van szervezve.

3,5 éves, Down-szindrómás kisfiunk születése óta, ez volt az első alkalom, hogy sérült gyermekekkel és szüleikkel nyaraltunk együtt. Ez a néhány család igen jól összebarátkozott a hét végére – hála (Györke) Nórának és Daninak, illetve a sok közös programnak.

Vidáman indultak a reggelek a zenés tornával, amelyhez kisfiunk is csatlakozott DJ-ként és nézőként. Az idő csodálatos, az ételek laktatóak, a hangulat családias volt. Az fogott meg legjobban, hogy Papp Ágnestől kezdve a személyzetig mindenki kedves ismerősként bánt velünk.

Ezt a lehetőséget minden sérült gyermeket nevelő családnak csak ajánlani tudom!

Remélem, jövőre ismét találkozunk!

Gál Botond és szülei: Réka és Péter

Szeretném megköszönni ezt a csodálatos, festői környezetben eltöltött hetet, nagyon jól éreztük magunkat. Külön köszönjük Nórának és (Papp) Imrének a kedvességüket, a játékokat, a programokat, amiket szerveztek, és ezzel szebbé tették a nyaralásunkat. Nagyon jókat beszélgettünk, sokat nevettünk, még soha nem láttam a gyermekemet ilyen felszabadultnak. Sok jó embert megismertünk. Köszönöm, hogy egy kis időre megfeledezhettem a mérhetetlen nagy fájdalomról. Az itt dolgozóknak is külön köszönet jár.

Ui.: Imrének külön köszönet jár, hogy a 35 fokos melegben azt a nagy halom, 52 db palacsintát kisütötte..

Hálásan köszönünk mindent: Daróczi család

Györke Nóra, ÉTA Országos Szövetség

Nehéz lenne másutt nyaralni

Minden csöndes Balatonmárfürdőn. A Regens Wagner Vendégház udvarán is csak néhányan gyakorolják a kosárra dobást. A kánikulai napok között az egyetlen, hűvösebb, szomorkásabb időt sikerült kiválasztanom, hogy meglátogassam az ÉTA családi programjának résztvevőit.

Persze búsulásra nincs ok. A vendégek így is jól érzik magukat. Egy csoport máris szervezi a délutáni, Balatonfenyvesről induló kisvonatos túrát. Mások már kora reggel kirándulni mentek, ha már a Balaton a szürke arcát mutatja. *Nándi* édesapja tabletjét szorítja a füléhez, és azzal jön-megy. Slágereket hallgat a YouTube-on. Édesapja, *Péter*, aggódó tekintettel figyel, nehogy egy óvatlan mozdulattal földre kerüljön a drága jószág. Nándi még csak tízéves, nem beszél. Testvére 12 éves, beszél, de eléggé szétesően – egyikük sem szobatiszta.

– Jó itt – mondja Péter –, mert két autistával nehéz lenne másutt. Már másodszor vagyunk itt. Nagyon toleránsak a szülők – persze nem mindenki. Most elég nehéz a fiúkkal, mert kevésbé alkalmazkodók, mint tavaly, amikor jobb passzban voltak.

Mindkét szülő dolgozik, szabadságuk nem elég egész nyárra, fizetniük kell egy szakembernek, aki Péter szerint túl engedékeny, nem az a konfrontálódó fajta, és ez meg is látszik a fiúk viselkedésén. Beszélgetünk az otthoni életükről, hogy nem használnak napirendet (az iskola igen), aztán az iskoláról, és arról, hogy elég kilátástalan a gyerekek jövője, hiszen csak 16 éves korig tart a tankötelezettség, és ahová Nándiék járnak, ott nincs szakiskola. – Van másutt Budapesten – mondom, de Péter kiábrándít: – Másutt sincs. Már alapítványokat is nézgettem, de nincs.

Ezt nem akarom elhinni, hiszen azelőtt szép számmal voltak a fővárosban. Hazaérve azonnal a netre ragadok, és Péternek igaza van. Alig találni olyan gyógypedagógiai általános iskolát, ahol van speciális szakiskola. Tudom átalakultak a speciális szakiskolák, újságunk is hírt adott róla, de ez még nem indok. Már a nevük sem a régi, és a fővárosban sincs sok. (L. erről cikkünket a 14. oldalon.) Csak abban reménykedhetek, hogy Péteréknek és más családoknak még van

négy évük. Addig (talán) az érdekvédő szervezetek, közösen a szülőkkel, elérik, hogy ezen változtassanak.

Közben megérkeznak a kosárdobók, *B. Fülöp Katival* az élen. Kiderült, nem gyakoroltak, hanem versenyeztek. A díjkiosztóra az ebéd után került sor. Mindenki kapott csokit, ki többet, ki kevesebbet – a helyezéstől függően – de ugyanúgy örültek egymás sikerének, mint a sajátjuknak.

Ebéd után, míg a többiek pihennek kicsit, letelepszünk Katival az egyik kerti padra, és az itt töltött napokról faggatom. „Nagyon jó kis csapat van. Hét család, legtöbb helyen egy-egy gyerek, de akad olyan is, ahol kettő van. Összesen tizen-nolcan vagyunk. Már a második napon látszott, hogy megértik egymást. A gyerekeik, néhányat kivéve, már ifjúkorúak, vagy annál idősebbek. Azt látom, hogy szülő, gyereke egyaránt élvezzi az ittlétet, azt, hogy semmi nem kötelező, kivéve az étkezések idejét.

Kati a „hangulatfelelős” *Papp Imrével* együtt – az ÉTA Szövetséget képviselik. Gondoskodnak arról, hogy mindennap legyen fakultatív program. Ez sem kötelező, csak ajánlat. „Tegnap este amolyan *anyukaklubot* tartottunk, Jót beszélgetünk, jó sokáig.”

Közben szállingóznak kifelé az emberek a házból. A délutáni ejtőzés nem sokáig tartott. A 26 éves *Dávid* Pécsről jött. Dolgozik egy használt-ruha boltban, amit az ÉFOÉSZ Baranya megyei szervezete működtet. Eladó, rakodó, ruhahajtogató, mikor mire van szükség. Van más megváltozott munkaképességű rajta kívül is a boltban. Nyolctól kettőig dolgozik, és nettó ötvenezret keres. Már előre örül a holnapi hajókirándulásnak, meg „pecaversenynek”. Ez utóbbi nem a horgászásról szól, hanem a nagy kertben és a házban elrejtett papírhallakról, azokat kell megtalálni. Nem lesz könnyű, állapítjuk meg. Pénteken falumúzeumot néznek, délután meg vízi verseny lesz a Balaton szélén. Szombat sajnos már a búcsú napja: grillezés-sel egybekötött záró parti lesz.

Mindezt Dávidtól mondta nekem, és a búcsú már csak azért sem lesz könnyű neki, mert a szintén Pécsen lakó Marikával nagyon jó barátságba keveredtek. Ő is itt van már velünk, és kiegészíti Dávid programismertetését: szombaton „portyázás” is lesz. Hogy ez mit jelent, azt Katiól tudom meg. Öt-hat fős csoportokban portyáznak a községben. A feladat: megismerkedni a helybeliekkel, a fürdővendégekkel, közös fotót készíteni, rajzot kérni tőlük.

Délután együtt indulunk a vonathoz: én Budapestre, a többiek Balatonfenyvesre. Onnan kisvasúttal mennek tovább: megnézik a hajdan mocsaras-lápos Nagybereket, hogy újabb élményekkel térjenek vissza.

Ferenczy Ágnes

Az ÉTA diák önkénteseinek víg napjai

Szövetségünk július 16–21. között hatodszorra rendezte meg tapasztalatösszegző táborát Balatonmáriafürdön. Színes, gazdag programokat tartalmazó héten vagyunk túl. Az egy hét alatt a tanév során szerezt, önkéntességgel kapcsolatos tapasztalatokat osztottuk meg.

Számtalan élményben volt részünk, és hálásak vagyunk azokért a fiatalokért, akik velünk voltak.

Az egy hét mindig ad időt arra, hogy a tanév során szerzett, önkéntességgel kapcsolatos tapasztalatok megosztásra kerüljenek, kicsit képesek legyünk kilépni a komfortzónánkból, belépni egy másik nézőpontba, játékosan komolyak legyünk, és a Balaton szépségében gyönyörködhessünk. Az elköszönés mindig nehéz, mert oly sok élmény fűz bennünket össze, viszont éppen ez ad erőt ahhoz, hogy a ránk váró egy év elteltét türelemmel kívádjuk a viziontlátásig.

A hatodik ÉTA táborban a maratonvásári Pápay Ágoston és az esztergomi Montágh Imre speciális iskola, a mezőkovácsházi Hunyadi János Gimnázium, a XV. kerületi László Gyula Gimnázium, a XVII. kerületi Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium és a Mezőberényi Evangélikus Gimnázium diákjai, összesen 19 tanuló és koordináló pedagógusai vettek részt.

Az alábbiakban az általuk készített beszámolókból válogattunk a kedves Olvasónak.

Klein Éva

Schlenk Mária, gyógypedagógus, Esztergom:

Az esztergomi Montágh iskolából *Berényi Szabina* és *Németh Eszter* vett részt Balatonmáriafürdön a diák önkéntes táborban. A lányok már nagy izgalommal várták, de hogy milyen lesz, azt én sem tudtam, hiszen nekem is ez volt az első.

Az ott eltöltött napok minden varakozást felülmúltak. A Regens Wagner Vendégház tökéletes szállása, a bőséges reggelik, a finom ebédek és vacsorák csak egy része volt annak, hogy jól éreztük magunkat. A sokszínű, érdekes és változatos feladatok, az egyéni és csoportos tevékenységek során szinte repült az idő. Jó volt látni, mennyire nyitottak, türelmesek egymással, milyen jól együtt tudnak működni, mennyire kreatívak a fiatalok. A diákok eközben észrevétlenül is jobban megismerték önmagukat, megismerkedtek társaikkal. Pihenésre, strandolásra is jutott elég idő. Emlékezetes marad a hajókázás a kissé viharos Balatonon. A koordinátor kollégákkal is sikerült közelebről megismerkedni, tapasztalatot cserélni. Nagyon kellemes volt ez a hét, sokat tanultunk! Köszönjük.

Olasz Tünde Margit, diák

Mezőberény:

A tábori napok mindig nagyon jó hangulatban telnek, és sajnos nagyon gyorsan. A végén senki sem szeretne hazamenni. Lehet, hogy azért, mert maga a kis község is magával ragadó, segítőkész és szimpatikus emberekkel van tele.

Magam már negyedik alkalommal mehettam el a táborba, és ez azt tanúsítja, hogy nagyon jó ott lenni. Persze nemcsak azért, mert a Balatonnál lehetünk, hanem azért is, mert minden évben új emberekkel ismerkedhetünk meg, és kötünk velük szoros barátságot. Minden egyes évben várjuk, hogy újra találkozzunk. Az eddigi évekhez képest elmondhatom, hogy most volt talán az egyik legjobb hetem. Nagyon sok régi ismerősöm volt velem, akiket a tábor végére tényleg a legjobb barátainak hívhattam. Sok szabadidőnk volt, amikor többnyire együtt strandoltunk, vagy éppen a községben, a kikötőben sétálgattunk. A feladatok során csak jókedv és összhang volt szinte mindenkivel. Próbáltuk kihozni a legtöbbet egymásból.

A hat nap alatt adódott, hogy egyénileg és csoportokban is végeztünk feladatokat, például a portyázást a városban, ahol nekünk ismeretlen lányokkal és fiúkkal kellett megoldani feladatokat. Plakátot is készítettünk önkéntes tevékeny-

ségünkről képregény formájában – ez azóta az ÉTA-iroda falait díszíti. Az esti kártyapartik még közelebb hoztak minket egymáshoz. Egy percre sem unatkoztunk egész héten. Aki egyszer is volt már Balatonmárfafürdőn, ebben a táborban, annak életre szóló élmény marad ez az egy hét. Köszönjük ismét, hogy ott lehettünk! Jövőre talán még sikerül utoljára eljutnunk ide, és reméljük, ugyanígy fog eltelni, mint a mostani.

Acsai Éva, koordinátor-tanár,
Mezőkovácsháza:

Idén ismét részese lehettem a balatonmárfafürdői tábornak, ami ebben az évben is sok felejthetetlen élményt tartogatott számunkra. Szép helyen, nagyon jó emberek gyűltek össze ismételten.

Nagyon jó feladataink voltak, amelyek célja az önkéntesség lényegének megértése és egymás megismerése volt. Lehetőségünk nyílt pihenésre is a gyönyörű Balaton partján. Nagyon sokat tanultam ebben az évben is. Mint minden eddigi táborból, innen is sok pozitív

tapasztalást hoztam haza, melyeket be tudok építeni pedagógusi és koordinátor-tanári munkámba.

Mészáros Mirtill, diák önkéntes,
Mezőkovácsháza:

Örültem, hogy idén is ott lehettem a táborban. A korábbi évekhez hasonlóan most is fantasztikus egy he-

tet tölthettünk Balatonmárfafürdőn. Adott volt a gyönyörű környezet, a csodálatos emberek és a kreatív programok. Így nekünk más dolgunk nem volt, csak jól érezni magunkat. Volt alkalmunk a Balaton kellemes vizében lubickolva pihenni, de csak miután kivettük a részünket a munkából. Többek között egy kísérlettel megnéztük, mennyire empátikusak és segítőkészek az emberek (ami alapján azt kell mondanom: van még remény).

Zengő Fanni, diák önkéntes,
Mezőkovácsháza:

Örülök, hogy részese lehettem a tábornak, nagyon jól éreztem magam. A közel egy hét alatt csodálatos emberekkel volt lehetőségem találkozni. Játékos és szórakoztató feladatok során egyre jobban megismerhettük egymást. A Balaton nyújtotta számunkra a gyönyörű helyet, a pihenést és a kapcsolódást, amit mindenki igyekezett hasznosan kihasználni és jól eltölteni. A tábor végeztével szomorúan tértünk haza, de a felejthetetlen élmények, amelyekkel gazdagodtunk, kárpótolnak ezért.

Találkoztam elégedett emberekkel

Nemrégiben a százhalombattai Sérültekért Alapítványnál jártam. Ausztriai látogatásukról írtam az előző ÉTA-Hírekben. Akkor beszélgettem a szép mosolyú Liczenciás Erzsébettel és a komoly Takács Ákossal. Örökké panaszkodó világunkban, jó volt hallgatni őket.

Liczenciás Erzsébet tizennyolc évig a nyílt munkaerő-piacon dolgozott varrónőként. Sok volt, stresszes volt. Elbocsátották. Tizenhét éve dolgozik az alapítványnál. Ez nyugalmas, csöndes, nincs az a hajsza, mint a „kinti” világban. Részmunkaidőben dolgozik: a munka dél-előttre, délutánra van elosztva.

Reggel nyolcra jön, délután négyig marad. Szeret itt lenni. Másokkal ellentétben nem panaszodik a pénzre. Rehabilitációs járadékot kap. „Amire nekem kell, arra elég. Kifizetem belőle a számlákat, ami kell, azt megveszem.” Mikor félig tréfásan, félig komolyan azt mondom, hogy jó neki, mert megvarrja magának azt, ami kell – a fejét rázza. „Inkább megveszem, úgy olcsóbb.” Ez persze nem jelenti azt, hogy az elszakadt ruhát, leestett gombot nem varrja meg.

Az alapítványnál is varrt, szőtt, csinálta azt, amit épp kellett. Most bér munkán dolgozik, aminek semmi köze az eredeti szakmájához, de ezt sem bánja. Amikor bemegyünk a szövőszobába, ahol vitrinekben állnak a szebbnél szebb párnák, textiljátékok, akkor Erzsébet büszkén mutatja, hogy melyikben van benne az ő keze munkája. Tagja az egyesület sok sikert megért Felhőjárók Mozdulatszínházának is. Legutóbb a hagyományos battai Summerfesten léptek föl az Aranyszív napján, más fogyatékos művészcsoporthal együtt.

A testvérével él egy házban: együtt és mégis külön. Szabadidejében a nővére gyerekeivel játszott, mesélt nekik, de azt mondja, hogy nem nagyon tudott velük mit kezdeni. Mikor azt mondom, hogy egy kisgyerek-

nek ez a kettő a legfontosabb, a nevelést majd elvégzik a szülők, akkor rám ragyogtatja a mosolyát: „Lelkileg hasonló szinten vagyok, mint ők.” Saját gyereket nem akart, mert úgy vélte, nem tudta volna jól fölnevelni.

Diszkókba, bulikba sosem ment, mert a nővérétől hallotta, hogy milyen emberek járnak oda, és nem találta vonzónak. Otthon segít a házimunkában, de főzni sosem tanult meg, ezért csak kuktáskodik: krumplit hámoz, zöldséget pucol.

Szabadidejében egy rajzcsoporthoz jár, ahol barátai vannak. Otthon is szokott rajzolni, sétálni és Bibliát olvasni. Tagja egy gyülekezetnek. Jól érzi magát a bőrén.

Kezdet és vég, alfa és omega

*Kezdetben megszületünk és felsírunk.
Kinyitjuk a szemünket és megcsodáljuk a világot.
Az első kedves arc, mit meglátunk, édesanyánk arca.*

*Szép lassan megtanulunk beszélni és járni.
Megtanulunk szeretni és hinni a szüleinknek.
Megtanulunk bízni egymásban.*

*Megismerjük az intézményeket, ahol okosodunk.
Óvoda, iskola, középiskola, gimnázium, főiskola, egyetem.
Minden tudást, amit lehet, megszerzünk magunknak.*

*Szép fiatalokká válunk és meghitten élünk.
Megismerjük a szerelem nagyszerű érzését.
Megnősülünk és férjhez megyünk, boldog emberek leszünk.*

*Szépen és kiegyensúlyozottan éljük az életünket.
Gyermekeket nemzünk, és őszinte szeretettel neveljük őket.
Azután büszkéek leszünk rájuk, ahogy szépen felnőnek.*

*Mikor megöregszünk, tapasztalt emberek leszünk.
Szépen, lassan felkészülünk az eltávozásra.
És mikor eljön az idő, akkor eltávozunk.
Így válik teljessé az életünk körforgása,
a kezdetünk és végünk, alfa és omega.*

Kelt: Ráckeresztúr, 2014. október 27-én

A harmincöt éves Takács Ákosról sok mindent gondoltam volna, de azt nem, hogy szabadidejében ír. *Estert házy Péter*hez hasonlóan ő sem használja a számítógépet. Füzetbe ír, tollal.

Nápra pontosan tudja, hogy 2007. május 14-én lépett be először a Gátórház kapuján. (Az alapítvány Szellő utca kertés házát a battaiak hívják így. Közel a Duna, és valaha a gátat mindennap végigjáró, megvizsgáló gátőr lakott itt.) Van ugyan szakmája: háztartási gép-szerelőnek tanult, de ki javíttatja manapság az elromlott készüléket? „Mára már mindent eldobálnak az emberek. Olcsóbb venni egy újat.” – mondja. Bár ő mindjárt kertészkedni akart, de azért mindenféle munkát kipróbált az alapítványnál a kosárfonáson kezdve a hímzéssel bezárólag. Ahhoz, hogy kertész lehessen két éves kertészképzőt végzett. Reggelente locsolással kezdi a napot. Napi négy órát dolgozik – és meglepő módon – ő is elégedett a fizetésével. Be kell ugyan osztani, mondja, de elég. (Ebben valószínűleg a családnak is van szerepe.)

Amikor a párkapcsolatról kérdezem, végre elmosolyodik. Volt párkapcsolata: „Megtapasztaltam a szerelem nagyszerű érzését.” Sajnos a lány elköltözött, időnként ugyan leveleznek, de ez már nem az igazi.

Bár az előbb említett hímzésből szabadidős hobbi lett, most van egy újabb: az írás. Eleinte verseket írt és meséket. A mai napig szereti a mesét, mert van eleje, közepe, vége és tanulsága, de most a regényírás a fontosabb.

Aztán ott van még a tenorkürt, amit egy zenekarban fúj. Tizenegy éves korában kezdett zenét tanulni. Ráckeresztúron lakik a családdal (két testvére van, a kisebbik most fog érettségizni), de a fúvószenekar martonvásári. Sok helyen föllépnek. Tagja a Felhőjáróknak is. Szereti.

Ferenczy Ágnes

Így látom

Jómagam is sokszor kényszerűnek érzem, hogy a rám zúduló közösségi és társadalmi problémák – sokszor tragédiába torkolló problémák – okait a tőlem elvárható legszélesebb körben szemléljem, elemezzem, minősítsem. Másképpen fogalmazva: véleményt nyilvánítok. Feltételezem, hogy mások is ezt teszik.

Tapasztalom, hogy ez a tájékozódási kör egy határon belül tiszta és világos, de e határon túl már csak csömlést biztosít. Mintha a szita lyukain keresztül vizsgálnánk.

Nyugtatom magam: mindent nem tudhatok. De vannak olyan történetek is, ahol a tökéletes tisztánlátás megvalósul, nem kell tehát a szita lyukaival bibelődöm. Ilyen az orvoslás járványtragédiáinak története és mai helyzete. Története több ezer éves és emberek tömegeinek pusztulását eredményező esemény. Mai helyzete pedig e rémtörténetek megfékezése, kizárása.

Meggyőződés, hogy ebben a megközelítésben és eredményességben a tudomány – és ezen belül az orvoslás tudománya – az elmúlt 150 évben többet tett, mint a megelőző évezredekben, és az első védőoltás*, majd a többiek megszabadították az emberiséget a leg-

Fesztiváldíj a Felhőjáróknak

A Magyar Szín-Játékos Szövetség ezüst minősítését és a fesztiváldíjat is elnyerte a Felhőjárók Mozdulatszínház a vasvári Nemzetközi Színhátszó Fesztiválon (június 21–24.) Az arany minősítést idén nem adták ki. A Felhőjárók *Kötődések* c. produkciója megérintette a közönséget: a végén felállva tapsoltak a szereplőknek. A jó szereplés (és a sok más elismerés) mögött *Rédli Éva*, *Szélpál Stefi* és *Szélpál Eszter* drámapedagógusok állnak.

A Sérültekért Alapítvány Aranyszív Díja

A díjat 15 évvel ezelőtt adták át először. Mindig azoknak az embereknek, akik a fogyatékos emberek életét segítették, segítik. Megkapta az Aranyszívet *Göncz Árpádné* és *Böjte Csaba* is, de többnyire olyan „névtelenek”, akik nem állnak reflektorfényben, ám teszik a dolgukat erejük szerint. Idén egy házaspár *Rédli Kálmán* és felesége *Éva* kapta az Aranyszívet. Évek óta segítik a Sérültekért Alapítvány munkáját. Segítenek a nagyobb vásárokon az árusításnál, a fehérvárcsurgói Kertészeti Kiállítás és Vásáron mindig ott vannak. Nyaralásnál, kirándulásnál kísérőként lehet rájuk számítani. *Rédli Kálmán* megmetszi a Gátórház kertjének fáit, rendezi a kertet, szállítja a Felhőjárókat a föllépésekre, elviszi őket színházba, moziba. „Kicsit olyanok ők, mintha mindannyiunk szülei, nagyszülei lennének. Imádni való emberek, akiknek nagyon sokat köszönhetünk” – mondta *Czuppon Gabriella*, az alapítvány vezetője a díjazottokról.

nagyobb és legelterjedtebb fertőző betegségek szenvedéseitől. Az egyetemes tudománytörténet eddigi legnagyobb emberiességi teljesítménye, nevezetesen a védővakcinák felfedezése.

Mindenkinek a fantáziájára bízom annak vízióját, hogy mi lenne a földrészeket átívelő, tömeges utazási láz korában ennek a hétmilliárd embernek a sorsa, ha nem lennének immunitást (védelem) biztosító védőoltások.

„Nem ajánlatos vagy legalábbis megfontolandó az alkalmazásuk.” „A szervezet úgyis megvédi önmagát.” Az előbbi ostobaságok most éppen a kanyaróbetegség kapcsán váltak nyilvánvalóvá. Ez a járványos betegség persze nem tartozik a legsúlyosabbak közé, mégis lehetnek életre szóló szövődmenyei, és halált jelentő végkifejlete is. A gyakorlati orvoslásban bevált védőoltások ellen nyilatkozó felelőtlen, megmondó emberek elhallgattatása vitathatatlanul közérdek.

Dr. Rubovszky László

(Elhallgattatás helyett a vita, az érvek felsorakoztatásának, a párbeszédnek vagyunk a hívei, mert úgy gondoljuk: a vélemény szabadság mindenkit megillet – a szerk.)

Egy a világunk: Nekünk kell nyitni...

Az embernek néha messzire kell utaznia, hogy csodát lásson. Győrzámolyig mentem a csodáért, és amikor útnak indultam, nem tudtam, hogy azt látok. Az Egy a Világunk Alapítvány táborában fantasztikus emberekkel találkoztam.

Teszik a dolgukat, ahogy a szívük és a lelkiismeretük diktálja, és akarva akaratlanul másokat is „megfertőznek”. Mint például azokat a kedves tizenéves lányokat, fiúkat, akik szülők, nagyszülők, barátok példájára a nyári szünidejük egy hetét az alapítványhoz tartozó súlyosan fogyatékos gyerekekkel töltötték.

A délelőtti foglalkozás közepébe csöppentem. Üdvözlöttük egymást, épp csak bemutatkoztam, aztán folyt a munka tovább. Színdarabot gyakoroltak, amit közösen adnak elő a pénteki záráskor, meglepetésként a szülőknek. A *Vuk* egyik jelenetét adják elő. Kerekesszéket használó, halmozottan fogyatékos gyermekekről van szó: ők a kacífántosok, a segítő gyerekek pedig az épek.

A kacífántosok nyolcan vannak, tízen az ép gyerekek, no és persze a felnőttek.

A kacífántosok közül többen nem beszélnek, ők alternatív augmentatív kommunikációt használnak, aminek többféle módja van. Lehet egy okos eszköz, a kommunikátor, ez beszél helyettük, vagy pl. képes segítség. Mindig az egyén állapota dönti el, hogy melyik kommunikációs formát érdemes használni. De mint megtudtam, van az alapítványnak szemmel irányítható számítógépe is, de jó lenne, ha valaki az alkalmazását megtanítaná. Itt (ahogy én láttam) a képeket és a kommunikátort használták. A kacífántos gyermeknek az a dolga, hogy megnyomja a segítő kérdésére a megfelelő gombot a kommunikátoron. Következett a nyár története: előzetes feladatként ugyanis mindenkinek élménybeszámolót kellett készíteni otthon, hogy mi történt vele eddig. Hamar elő is került a naplója mindenkinek. Volt, aki Rábapatonán járt futóversenyen, hiszen az alapítványnak futócsapata is van. Jó volt: együtt futott kerekesszékes és „lábas” (ezt a kifejezést kerekesszékes felnőttektől hallottam). A segítő mutatták a nyár képeit, miközben a kerekesszéket

használó *Zsófi*, kommunikátor segítségével, hangosan mondta a történetet. Kiderült, hogy Zsófi kedvenc nyári édessége a Magnum, mégpedig a duplacsokis és eddig már jó néhányat elfogyasztott belőle. Jutalmul ezt kapta.

Kihasználva, hogy elállt az eddig barátságtalanul fújó hideg szél, kimegyünk az udvarra. Könnyű a lejutás: lift van a teljesen akadálymentes Petőfi Sándor Általános Iskola épületében (uniós pályázat). Rövid taktikai megbeszélés után a *Gyertek haza ludaim* c. népi gyermekjátékkal folytatódik a nap. Kiosztódnak a szerepek, kik a ludak, kik a segítők, ki a róka és ki a gazdasszony. Az épeknek persze kicsit nehezített volt a szerep: pl. fél lábon kell futniuk. Nagy nevetéseket hallottam, fülig érő szájakat láttam. A jó hangulatnak csak az ebédidő eljőte vetett vége.

Ebéd után, míg vártunk a lassabban evőkre, vagy azokra, akiket etetni kell, kint az udvaron a tizenévesekkel üldögéltem egy kőszegélyen. A lányok és a fiúk ugrottak egymás, de leginkább arról esett szó, hogy ki kivel jár. Nagy nehezen rászántam magam a bájos csevegés megszakítására, és mivel a lányok közlékenyebbek, a két közelemben lévő faggattam arról, hogy kerültek ide. *Szajkó Fanni* (12) nevetve mondta, hogy őt *Niki* néni hozta el, mert nagyon rossz volt. Itt megtanulta, milyen szerencsés, hogy épnek született, és ezért tud segíteni másoknak. *Rácz Kata* tízéves, az egyik segítő *Csizmadia Annamária* lánya, ezért neki teljesen természetes, hogy szintén a kezdetektől itt van. Nekik tényleg csak az a dolog, hogy játsszanak, beszélgessenek a kacifántosokkal. A pelenkázást, az etetést, és mindent, amihez szakértelem, gyakorlat kell, azt a felnőttek végzik, akiket mind-mind be kellene mutatnom külön-külön.

De ez nem a mélyinterjúk ideje, hiszen nem zavarhatom meg a napi munkát, minden segítőtárs szükség van. Így hát be kellett érnem a nagyon rövid beszélgetésekkel. A felnőtt segítők több helyről érkeztek. *Pulai Nikoletta* (45) táborvezető helybéli, a Petőfiben magyar-tanár. A családból egyébként itt van két testvére, az ő gyereke, és itt van az édesanyjuk is. Azt csak egészen véletlenül tudom meg, hogy a távolról érkezőknek *Niki* ad szállást, és ő a helyi Mosolyország Színjátszó Kör vezetője. Egyik testvére *Fejes Tímea* (43), a tábor szakmai vezetője.

Niki édesanyja *Csizmadia Zoltánné Ila* (66) ápolónő volt 40 évig, öt lánya, egy fia és tizenegy unokája van. Hogy miért van itt? A válasz magától értetődő: „Imádom

az embereket, a gyerekeket, az öregeket. Örültem, amikor mondták a lányok, hogy van ez a tábor. Harmadik éve vagyok itt. Van, hogy az alapítvány egy-egy programjára is elmegyek.”

Ez nem csak amolyan ad hoc tábor, „hogy ha már nyertünk pénzt, hát csináljuk, majd lesz valahogy”. A tervezettséget, az elkötelezettséget az is bizonyítja, hogy *Niki* és testvére, *Timi* elvégezte a Bliss Alapítványnál az AAK használatához szükséges tanfolyamot. Az Egy a Világunk a Bliss Alapítványtól kölcsönzi a kommunikátorokat. Két kedves, lelkes, ott dolgozó gyógypedagógus is eljött, sokat segítettek. Szabadságot vettek ki, hogy itt lehessenek, hiszen a Blissnél nincs nyári szünet. *Lehoczki Zsanett* (26) már harmadszor, *Bodrogi Dóra* (26) szintén gyógypedagógus és blisses, most táborozott először. *Zsanett* hívta, örül, hogy eljött.

A csupa nő között *Horváth Martin* (21) a kakukktojás, az egyetlen férfi. Semmi köze a gyógypedagógiához, Győrbe jár a Széchenyi István Egyetem jogi karára. Győrzámolyi. *Pulai Niki* az osztályfőnöke volt; tagja ő is a Mosolyország Színjátszó Körnek. Ez az első éve a táborban. Szokatlan volt, mert semmi tapasztalata nem volt a fogyatékos emberekkel kapcsolatban. De hamar belerázódott, mert: „Nyitott vagyok minden újra, és itt rádöbbenem, milyen nagy dolog az egészség, örülök, hogy segíthetek.”

Amikor leültem beszélgetni az alapítvány vezetőjével, *Tremmelné Kovács Nórával*, biztos voltam abban, hogy nem azzal kezdi, mennyire nem értik meg a többségiek a sérült embereket és családjuk helyzetét. Tényleg nem azzal kezdte. Az Egy a világunk Alapítványt 2012-ben hozták létre férjével együtt. Nemcsak *Zsófi* lányuk miatt, hanem a többiekért is, mert úgy látták, a halmozottan sérült gyerekek kirekesztettek az épek világából. *Zsófi* a 39. hétre született (4 kg, 56 cm), sérülésének oka: oxigénhiány. Pesten laktak, de kislányuk miatt visszaköltöztek Győrújbarátra, hogy közelebb legyenek a nagyszülőkhöz. Alapítványuk célja, hogy a kacifántos gyerekek minél teljesebb, boldogabb életet éljenek. Hogy ne szegregált iskolába járjanak, hanem oda, ahová a többségiek. Nem, nem azt akarja, hogy ugyanabban az osztályteremben legyenek, hiszen ők speciális megsegítésre szorulnak, hanem azt, hogy minél több közös rendezvényen vegyenek részt együtt: játsszanak, sportoljanak, színházba menjenek.

A tábor is ezért van, és ezért szerveznek rendszeresen kacifántos és ép gyerekeknek rendezvényeket. Mindezekhez a lökést egy *igen* adta: „Elmentem a helyi plébánoshoz, hogy járhat-e *Zsófi* hittanra? Igen, járhat. Még elsődleges is volt. Ez olyan nyitás volt nekem, ami elindított arra, hogy az épekkel együtt kell programokat szerveznünk. Nekünk kell nyitni...”

Ferenczy Ágnes

Egy a Világunk Alapítvány

9081 Győrújbarát, Arany János utca 141/5. (+36 70) 341 8255; egyavilagunk@gmail.com;

A tábor támogatói: Alapítvány a Közőéért; Kantharos Civil Összefogás; Klik (ingyenes iskolahasználat); Nemzeti Alapítvány; Rotary Club, Győrújbarát; 2T+M Kft., Győrzámoly; Győri Lions Alapítvány; Fodor Krisztián

Fejlesztő és terápiás központ Budán

Gyönyörű kapuja van a LeonardoKid Fejlesztő és Terápiás Központnak a II. kerületben. Bár a Szilágyi Erzsébet fasor 1. szám alatti kovácsoltvas kaput igencsak nehéz betaszítani, megéri a fáradságot. Az első emeleti központban két szakember várja a hozzájuk fordulókat.

Hajdu Ágnes az egyik szakember. Őt talán be sem kell mutatnom az olvasóknak. Az ADHD Magyarország Alapítvány létrehozója, szakmai vezetője a figyelemhiányos hiperaktivitással küzdő gyermekeket és családjukat képviselő országos alapítvány szakmai tanácsadója.

Dolgozott a Vadaskert Alapítványnál, majd külföldön, és hazatérve úgy gondolta Alternatív Terápiás Központot nyit lakóhelyén, Herceghalmon. Bár a település tízpercre van vonattal a Déliből, és megérkezve sem kell sokat gyalogolni a központig, az áttörés nem sikerült. Pedig Hajdu Ágnes minden évben megvizsgálja a herceghalmi óvodásokat, és minden évben talál fejlesztésre szorulókat. Most kilenc óvodást fejleszt, ebben az önkormányzat segíti. Az a tapasztalata, hogy a szülők – bár panaszkodnak – sem a diagnózist, sem a felkínált fejlesztést nem fogadják el. A környező településekről inkább jönnek iskola-előkészítő, felzárkóztató vizsgálatokra.

Így hát a központ kooperált Vad Alma Katalinnal, aki létrehozta a LeonardoKid Fejlesztő és Terápiás Központot. Több kollégával együtt közösen dolgoznak, hogy multimodális terápiában, vagyis minden oldalról megközelítve fejlesszék a gyermekeket.

Szép tágas, szobában beszélgetünk. A nagy szőnyegen elmélyülten játszik, épít egy kilencéves forma kisfiú. Ő most „gyermekmegőrzésre” maradt itt, amíg édesanyja valamilyen ügyet intéz. „Hároméves kortól fogadunk gyerekeket – mondja Hajdu Ágnes –, de ha pár hónapos csecsemőt hoznak (volt már rá példa), akkor elküldöm a megfelelő szakemberhez, pl. Dévény terápia.” Mert az ide érkező gyermek előbb komplex vizsgálaton esik át – a megfelelő, célzott terápiához, fejlesztéshez ez elengedhetetlenül szükséges –, és ha felmerül az autizmus gyanúja, arra is megnézik. Amit kínálni tudnak: a viselkedés zavarokkal küzdő gyerekek segítése, fejlesztése (figyelemzavar, hiperaktivitás, autizmus). Van náluk hallás- és mozgásterápia, beszédindítás, beszédfejlesztés, autizmus-specifikus fejlesztés, és az osztályoktól átvett figyelemfejlesztő program, valamint neurofeedback, ADHD terápia, ADOS (Autizmus Diagnosztikus Obszervációs Séma) és ADI-R (Autizmus Diagnosztikus Interjú) vizsgálat. Beszélgetésünk közben megtudom, hogy kilencféle figyelmünk van, fejlesztésére mind megvannak a játékos módszerek.

A szolgáltatások további bővítésére készülnek a LeonardoKid központban: a komplex diagnosztika és a fejlesztések, terápiák mellett. „Októbertől iskola-előkészítő csoportot indítunk öt-hat olyan autista kisgyereknek, akiket nem vettek föl az óvodába, reggel nyolctól, délután kettőig. Terveink között szerepel, hogy nappali ellátás lesz nálunk hatéves kortól, fejlesztéssel, okta-

tással egybekötve – szintén reggel nyolctól délután kettőig. Azoknak a gyerekeknek, akiket a többségi iskola eltanácsol az iskolából – a szakértői bizottság véleménye ellenére.” Itt persze „leragadunk”, mert az tény, hogy sok baj van a magyar oktatással, de az is tény, hogy a szülők egy része úgy gondolja, minden gyereknek integráltan kell tanulnia. Talán többet kellene beszélni arról, hogy vannak olyan SNI-s gyerekek, akiknek a szegregált iskola sokkal többet segíthet, mert olyan speciális megsegítésre van szükségük, amit egy utazó gyógypedagógus, vagy az iskolában, vagy az osztályban jelenlévő asszisztens nem tud megadni. Egy integráló iskola, bármennyire is befogadó, erre sosem lesz képes.

Beszélgetésünket be kell fejezni, mert új gyerekek érkeznek, és Vad A. Katalin éppen szabad. Nem véletlen, hogy ők ketten szövetkeztek. Hajdu Ágnes már régóta meggyőződött arról, hogy a neurofeedback segít a hiperaktív és autista

gyerekeknek. Az ADHD Magyarország minden konferenciáján előadó *Fehér Gabriella*, a neurofeedback magyarországi elterjesztője, első tanítója.

Vad A. Katalin is tőle tanulta a mesterséget, majd tovább képezve magát, ma már többféle speciális módszert alkalmaz az eredményesség érdekében. „A neurofeedback terápiás eljárás, ami képessé teszi az egyént arra, hogy a saját idegrendszerében rejlő tartalékok felhasználásával, működésének optimalizálásával bizonyos betegségektől megszabaduljon, életminőségét javítsa, egészségét kiteljesítse, teljesebb és sikeresebb életet éljen” – mondja Vad Katalin.

A neurofeedback összefoglaló név, több módszert, technikát ölel fel. A hagyományos neurofeedbacket magam is kipróbáltam, és a saját agyhullámaimmal indítottam el egy kisvonalat a képernyőn. Abban a pillanatban, mikor felujjongtam gondolatban: „sikerült” – a kisvonalat megállt. Az vonatinduláshoz és az ujjongáshoz más-más agyhullámok szükségeltetnek. A fejemen lévő elektróda eljuttatta az agyhullámaim rezgését a gépnek, amiben a szoftver van, ez pedig érzékelve a változást azonnal megállította a kisvonalat.

A „hagyományos” amplitúdó mellett Vad A. Katalin az ILF terápiát is alkalmazza (ILF: infra alacsony frekvencia). Az ILF-nél nincs szükség a kliens aktív közreműködésére, nem kell erőlködni, koncentrálni, észrevétlenül, implicit módon tanul az agy. Ez a módszer sokkal könnyebb egy olyan gyermeknek, akinek nehezére esik nyugodtan ülni, koncentrálni. Nagy előnye, hogy már öt-hat kezelés után látható a javulás, de vannak szülők, akik már a két-három alkalom után is észreveszik a finom változásokat. Mint Vad A. Katalin mondta: „Az ILF megágyaz a többi terápiának, újra fogékonyá teszi az idegrendszert a befogadásra, így sokkal eredményesebben tud dolgozni a többi fejlesztő a gyermekkel.” Ezt a véleményét Hajdu Ágnes is osztja.

Az ILF kipróbálására (sajnos) nem volt időm, mert jött a következő kliens, de búcsúzóul nagyon jó mondatot kaptam Vad A. Katalintól: „Én vagyok az, aki fölszántja a területet, a többiek vessenek, arassanak.”

– fá –

LeonardoKid Fejlesztő és Terápiás Központ:

Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 1.

Honlap: leonardokid.hu

Hajdu Ágnes: (36 70) 776 7757; ujak12@gmail.com

Vad Katalin: (06 30) 377 0262, vad.k@leonardokid.hu

Mindkét helyen előre kell jelentkezni:

Bejelentkezés: info@leonardokid.hu

A több lábon állás művészete

Antal Eszterhez igyekszem, a Summa Vitae Alapítvány vezetőjéhez. Piliscsaba legszebb részén, Klotildligeten, egészen közel az erdőhöz, csendes, jó levegőjű helyen áll az alapítvány lakóotthona. Csak a névtábla jelzi a kapun, hogy itt értelmi sérültek élnek.

Esztert és munkatársát az iroda nagy asztalánál találom: meghívókat borítékolnak, címeteket egyeztetnek. A 20. születésnapjára készül az alapítvány. Én is a jeles évforduló miatt kerestem föl, arra kérve: tekintse át a két évtizedet. Mi volt a jó, és mi volt a rossz?

– A legnehezebb az volt, hogy mindig újítani kellett, mindig ki kellett találni egy újabb lábat, újabb feladatot, hogy fennmaradjunk.

Ismerve az ilyen otthonok helyzetét, arra a gondoltam, hogy a hektikusan változó jogszabályok, rendelkezések miatt mondja ezt. Tévedtem. A lakóotthont eleve úgy építtette a *Csizmadia* család – értelmi sérült *Miklós* fiuknak is otthont teremtvé –, hogy az állam normatív támogatása és a lakók befizetése mellett legyen biztos bevétele is az alapítványnak, az az több lábon álljanak. De az élet változik, és időnként a lábak eldőlnék.

Az **első láb** a kollégium volt a lakóotthon emeletén a Pázmány Péter Katolikus Egyetem diákjainak. Ez dőlt ki elsőként, amikor az egyetem a fővárosba költözött, ebek harmincadjára hagyva épületeit. Még itt laktak az egyetemisták, mikor a **második láb** elkészült: az alagsorban mézeskalács műhelyt alapítottak. Szerették ők is, a vevők is a mézes puszedliket, kekszeket, de három év múlva be kellett zárni. Hiába fájt a szívük érte, árban nem tudtak versenyezni a nagy cégekkel. **Harmadik lábuk** a foglalkoztató volt az alsó szinten, ami amolyan fél szuterén: ablakain besüt a nap.

– Tíz évig mentek jól a dolgok, aztán ahogy idősödtek az emberek, rá kellett jönnünk, hogy nem mehet tovább. Lakóink állapota miatt nem is akkreditáltattuk a foglalkozásunkat. Mivel az alsó szint elég nagy, tornaszobát alakítottunk ki, ahol van jóga, Pilates, gyógytorna stb. (A kínálat honlapukon megtekinthető: www.summavitae.hu) Szeretik a piliscsabaiak, jönnek a foglalkozásokra. Van nálunk fizioterápia is: gyógytorna, masszázis – ez is bevált.

Ez, ha jól számolom, a **negyedik láb** volt. De itt nem álltak meg, mert a biztonság fontos. Megcsinálták hát az **ötödik lábat**, a kerámiaműhelyt. Szép, szakember által tervezett, kézzel festett munkákat készítettek – magamnak is több ilyen csészém, bögrém van –, de hiába a szépség, két éve már ráfizetéses a műhely. Idén a kuratórium úgy döntött – Eszter nagy bánatára –, abba kell hagyni, hiszen már a béreket sem tudják megtermelni. A teljesen berendezett műhelyt, két égető kemenccével, el kell adni, hogy a veszteségből valami visszajöjjön.

Néhány éve a **hatodik láb**ra is támadt ötlet: nyaraló-üdülő vendégeket fogadnak az egyetemisták által üresen hagyott szobákban, és mivel bekerültek az Erzsébet programba, van vendégük, annak ellenére, hogy sem tava, sem folyóvíze nincs Piliscsabának. Van viszont gyönyörű erdős környezete, a pilisi erdők kirándulóhelyei, és Budapest meg Esztergom közelsége. Ezt tudva mégis meglepődöm, amikor megtudom, hogy már októberre is vannak foglalásaik. Vendégeik elégedettek, ezt a vaskos vendégkönyveket olvasgatva állapítom meg. Huszonkét személyt tudnak fogadni, és ez most biztos forrás az alapítványnak.

Mivel a jó sakkozó mindig legalább három lépéssel előre gondolkodik, az **újabb lábakra** is vannak ötleteik, mert mindeképpen az önfenntartásra törekszenek. Ilyen ötlet például, hogy a fizioterápia mellett fizikoterápiás kezeléseket is beiktassanak. Ez az a kezelés, amikor mindenféle tappancsot rá-

tesznek az emberre, és ultrahanggal ingerlik fájo testrészeit. Ehhez tb-támogatást kellene szerezniük, ami nem megy könnyen. A helyi önkormányzat nyitott lenne rá. A kezelést gyógytornász végezheti. Lányuk, *Csizmadia Orsolya* szintén itt dolgozik, és mivel szakképzett gyógytornász, pedagógus, a fizikoterápiás foglalkozásokat is elvégezhetné – ha a négy szép gyereke mellett lesz rá ideje.

A lábak számolgatása után a lakókról, az otthonban folyó életéről beszélgetünk. Már csak tizenhárman vannak, mert nemrég halt meg a 65 éves *Bandika*. A házon lobogó fekete zászlóval is rá emlékeznek.

– Most ez a legnehezebb feladat. Ő a második halottunk. Két hétig volt nagyon beteg, kórházban is volt, ott aludt el. A lakókkal megbeszéltük, hogy mi történt. Volt, aki sírdogált, volt, aki nem értette. Ültünk az asztalnál, beszélgettünk Bandikáról, történeteket mondtunk róla. Tizenöt évig élt velünk. Ahogyan a munkatársaim ápolták Bandikát, le a kalappal előttük. Mélyen megrázta őket. Azt mondanom sem kell, hogy nem vagyunk erre főkészülve sem mi, sem a lakóink, akik 31 és 63 év közöttiek. A szobája még üresen áll. Bár van már érdeklődő, néhány hónapot várunk. Időt adunk a lakóknak és magunknak.

Mivel az itt élők zöme idős, ezért különféle szinten tartó foglalkozásokkal próbálják megőrizni szellemi frissességüket. – A nap nem úgy telik nálunk, hogy reggel bekapcsoljuk a tévét, és megy egész nap. Van írás, olvasás, számolás, kézműves foglalkozás, rajzolás, zene. *Reischl Zsuzsa* zene- és óvoda-pedagógus jár hozzánk. Többféle eszközzel, pl. gitárzenével színesíti az itt töltött időt nagyon ügyesen. *Hegedűs János* egyházi énekeket játszik nekik gitáron, *Dancs Erzsébet* hegedűn. *Szép Mónika* pedig hittant tart. Lakóink többsége templomba jár. Bandikánk a betegsége alatt állandóan kérdezte, hogy mikor mehet már templomba. Az is jó a lakóinknak, hogy sok emberrel találkoznak, akik ilyen-olyan foglalkozásokra jönnek hozzánk. Régi lakónk, *Gábor Örsi* éberén a házat. Egyszer egy új óraadót küldött el, mert őt eddig még sosem látta...

A lakók ellátásához munkatársak is kellenek. Mint minden ilyen helyen, kilépések itt is vannak. Eszter úgy látja, hogy kb. tíz év után jön a kiegészítés miatti pályaelhagyás. Most például az egyik ilyen dolgozójuk megy el. Belefáradt. A másik még nincs itt régóta, de mert fiatal, hát több területet szeretne kipróbálni.

– Jó dolgozót nehéz találni, egyrészt mert én ragaszkodom hozzá, hogy ez otthon, nem intézmény, másrészt itt huszon-négy órázni kell. Sok az epilepsziás lakónk, és a roham általánosan hajnalban jelentkezik. Van, amikor egyszerre háromnál is, hiába van beállítva a gyógyszerük.

A születésnapi ünnepségen megható és vidám pillanatok részesei voltunk. Beszédet mondott *Csizmadia László*, a kuratórium elnöke, *Orbán Péter*, kuratóriumi tag és *Farkas Antal*, a város polgármestere. Műsort adtak a lakók, a Páduai Szent Antal iskola kis és nagy diákjai (néptánc), *Ocskay Rita* és barátai népi hegedűn játszottak, *Bolyki Balázs* gospelket énekelt. Az elmúlt húsz év képeit kivetítón nézhették meg a vendégek. Volt mire emlékezni és büszkének lenni.

Ferenczy Ágnes

Hol tanuljanak az SNI gyerekek? Szakiskola kereső

Az ÉTA családi nyaralásán beszélgettem egy édesapával, akitől azt hallottam, hogy Budapesten nem lehet SNI-s tanulóknak speciális szakiskolát találni. Neki két autista gyereke van. Magabiztosan azt mondtam: ez kizárt dolog. Tévedtem. Sajnos, neki volt igaza.

Mivel sok családot érint ez a gond, talán segíthetnek azok az információk, amiket a neten találtam.

Kezdem a jogszabályi változásokkal, és most szó szerint idézetek következnek:

„A gazdaság és a munkaerőpiac kihívásainak megfelelően a szakképzést érintő változások egyik lényeges eleme az iskolarendszer átalakítása. A 2016/2017-es tanévtől átalakultak a szakképző iskolák.

2016. szeptember 1-jétől a szakiskolák új neve *szakközépiskola*, a szakközépiskoláké *szakgimnázium*, a **speciális szakiskoláké pedig szakiskola**. A 2016/2017-es tanévtől tehát szakképzés kizárólag szakgimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai formában volt indítható. (...)

Szakiskola és készségfejlesztő szakiskola

A szakiskola a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása céljából a többi tanulóval sajátos nevelési igénye miatt együtt haladásra képtelen tanulókat készíti fel szakmai vizsgára és nyújt részükre a munkába álláshoz és az életkezdéshez szükséges ismereteket. A készségfejlesztő speciális szakiskola a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását. Ezekben az intézményekben az évfolyamok számát a speciális kerettanterv határozza meg.” (<http://www.tanuloszerzodes.hu/intezmenyrendszer-atalakitas>)

Itt nem állhattam meg, mert hiába írtam be a hívó szavakat, alig egy-két találatot kaptam. Újabb bűvárkodás következett a neten. Mivel a 16. évét betöltött tanuló kikerült a köznevelés rendszeréből, ha szakmát akar tanulni, akkor ennek az iskolatípusnak felettes szerve a **Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH)**.

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat összeállított egy listát, hogy milyen szakmát vagy rész-szakmát tanulhatnak az SNI-vel diagnosztizált diákok. A pdf erről az oldalról tölthető le: <http://palyavalasztas.fpsz.hu/szakkepzes-sni-tanuloknak/>

Ugyanezen honlapon elnavigálok a speciális kerettantervekhez, és bármilyen hihetetlen csak a mozgáskorlátozott, hallássérült, a tanulásban akadályozott és a látássérült tanulóknak van kerettanterv (ezek szerint képzés is), még hozzá attól függően, hogy mennyi ideig tanulnak:

1. Az iskolai rendszerű szakképzésben szakiskolában oktatható két évfolyamos, speciális kerettantervek
 2. Az iskolai rendszerű szakképzésben szakiskolában oktatható négy évfolyamos, speciális kerettantervek
- ([https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=\(732\)](https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=(732)))

A GYIK-ra kattintok (Gyakran ismételt kérdések): ott sem találok semmit az autista tanulókkal kapcsolatban. Vissza a Google-hoz, beírom: készségfejlesztő speciális szakiskola. Soványka találatot kapok, bár az is lehet, én nem kérdezek jól. Szeretném, ha ezt valaki megcáfolná, mert azt gyanítom, hogy az általános iskolák, amikhez hajdani a speciális szakiskolák kapcsolódtak, feladták ezt a területet. Az a pár hely, ahol ez megmaradt, ott a saját általános iskolájukból kikerülteket viszik tovább. De hová menjenek a többiek?

Van még egy ötletem, hol lehetne keresgélni: az un. **szakképzési centrumokban**, vagy **szakképzési központokban**. Tudniillik ezekbe a centrumokba szervezték a szakiskolákat. (Újabb átalakítás.) A centrumokban **rész-szakma képzés** is folyik. Ne adják föl azonnal, ha azt látják: érettségit adó az iskola. Mivel sok iskolatípus van egy lap alá véve a szakképzési centrum/központ név alatt, érdemes tovább böngészni az oldalt. Így találtam rá én is a csepeli **Budapesti Komplex Szakképzési Centrumra**, ahol szakiskola is van, és sokféle szakma között válogathat az SNI tanuló. De rátaláltam a **Budapest Műszaki Szakképzési Centrum** Neumann János Számítástechnikai Szakgimnáziumára is. Neve alapján rá sem kattintottam volna, ha nem találok a honlapjukon ilyen című oldalt: *SNI befogadói gyakorlat*.

Ezt is érdemes beírni a Google keresőjébe: sajátos nevelési igényű tanulók a szakképzésben. Itt iskolákra is rábukkanhat az ember, ahol készségfejlesztő szakiskola is van. Kellő türelemmel és idővel bírva tehát lehet találni iskolát a 16. életév után is. De az továbbra is nyitott kérdés: hogy az ASD diagnózissal rendelkező tanulók, akiknél e diagnózishoz még értelmi fogyatékoság is járul, mit csináljanak? Számukra nappali foglalkoztató sincs, és szerencse (kapcsolat) kell hozzá, hogy befogadja őket egy-egy ÉNO. De ott a legkisebb „rendszerösszeomlás” után többnyire megkérlik a szülőt, hogy vigye el gyermekét.

Talán még ez az oldal is segíthet: Ha beírják a Google-ba: készségfejlesztő speciális szakiskola, akkor ez a honlap jön ki: .

<http://www.iskolaklistaja.eu/tipus/keszsegefjeleszto-specialis-szakiskola/>.

Hogy ez mennyire friss, nem tudom, de talán kiindulópontként ez is jól jöhet. Az NSZFH szakiskola-kereső oldala csöppet sem felhasználóbarát, csak türelmes embereknek ajánlom. Ha én lennék a hivatal illetékese, minden szegregált iskolába eljuttatnék szórólapot arról, hogy hol található ilyen képzési intézmények. A szülőket a legkevésbé sem érdekli a kerettanterv. Az érdekli, hogy hol tanulhat tovább a gyereke (iskola neve, város, utcanév, házszám, telefon, e-mail, honlap). Ezzel sok utánjárást spórolhatnának meg a szülőknek. Az idegeskedésről már nem is beszélve.

Közben eltelt egy kis idő, és elpanaszoltam egyik nagyon tájékozott, gyogyepedagógiában jártas ismerősömnek, hogy nem találok rá a fogyatékos/autista tanulóknak szóló szakiskolákra. Ő azt a tippet adta, hogy a szülő forduljon a megyei szakszolgálatokhoz, ahol pályaaorientációs tanácsadás is van, és tudják, hogy a megyében hol van a gyereknek megfelelő szakiskola. Tőle hallottam azt is, hogy a szülők sokszor azt kérik a szakértői bizottságtól, ne írják be a gyermek igazi diagnózisát, hanem csak annyit írjanak: SNI, mert akkor könnyebb iskolát találni. Hogy ez jól van-e így vagy sem, ki-ki maga döntse el.

*

Hiába írja meg az ember a cikket, a probléma csak nem hagyja nyugodni. Ezért, mikor időm engedte, tovább kutakodtam a neten. Az *Efiportálon* (Egységes fogyatékos-ságügyi portál) található információk kapaszkodót jelenthetnek, és sok kérdéssel tájékoztatják a szülőket. Pl. jár-e ösztöndíj az SNI tanulóknak, ha szakmát tanul? Ezen az oldalon érdemes böngészni:

<http://www.efiportal.hu/nevelis-oktatas/szolgaltatasok-16-ev-felett/szakkepzes/>

– *ferenczy* –

EASPD konferencia a befogadásért, Várnában

Várnában vett részt szövetségünk képviselője a június 13–16. között megrendezett konferencián, amelyet az európai ernyőszervezet, az EASPD (Brüsszel) és a NASO bolgár ernyőszervezet közösen szervezett workshopkal és közgyűléssel egybekötve

A „Szociális gazdaság, mint hatásos modell a szociális inklúzió megvalósulására” címmel megrendezett nemzetközi konferenciára a szociális szféra mintegy 300 képviselő érkezett Európából.

A konferencia célja a döntéshozók figyelmének felkeltése volt, hogy támogassák a szociális gazdaság növekedését, fejlődését – ezzel is erősítve a szociális inklúzió megvalósulását Európában. Ennek érdekében hívtak meg a szociális területről szervezeteket, szolgáltatókat, döntéshozókat, hatóságokat. Európa szerte, hogy közösen vitassák meg, hogyan tud a szociális gazdaság hozzájárulni egy inklúzívbab (befoga-

dóbb) és fenntarthatóbb társadalomhoz. A konferenciát megelőző workshop témája az volt, hogy hogyan lehet minél több munkaerőt bevonni, illetve jó szakembereket megtartani a szociális szférában.

A kétnapos konferencia középpontjában a szociális gazdaság, az azt szabályozó jogszabályi keretek, valamint a társadalmi vállalkozások szerepének fontossága álltak. A plenáris előadások és a panelbeszélgetések mellett lehetőségünk nyílt mind a két napon workshopokon is részt venni.

Mindemellett a résztvevők megtekinthették azt a vásárt/kiállítást, amelyen 27 európai szervezet vonultatta fel termékeit, amelyeket fogyatékkal élő személyek készítettek.

A konferencia programját közös gálacsora, valamint a bolgár est színesítette, ahol lehetőség nyílt kötetlen beszélgetésre, kapcsolatépítésre és jó gyakorlatok megosztására.

Györke Nóra, ÉTA Szövetség

Székesfehérvár jó gazdája volt a fesztiválnak

Hajlamosak vagyunk minden, a fogyatékos embereket ellátó állami intézményre azt mondani, hogy rosszak. Oda sem figyelünk arra, hogy milyen csodákat képesek elővarázsolni a rájuk bízott felnőttekből az intézmény dolgozói. Pedig elővarázsolják, példa erre az összművészeti fesztivál.

Nézegetem a Magyar Speciális Művészeti Egyesület (MSMME) harmincegyedik művészeti fesztiváljáról szóló tudósításokat. Az, hogy lesz, arról hírt adtak a lapok. Az, hogy akkor és ott mi történt, arról már alig. Ebben talán az is kedvét szegte az újságíróknak, hogy a résztvevők közül szinte senkit nem lehetett szóra bírni. Azonnal a vezetőjükhöz küldtek. Hiányoztak azok a jóízű beszélgetések, amikor egy-egy föllépő csoporttal beszélgetve először az előadott darabról, táncról, szavatról stb. beszélgettünk, és ha volt idő, akkor a mindennapjaikról. Vajon mi változott?

Asztalos Zsoltot viszont nem volt nehéz szóra bírni. Ő az MSMME vezetője. Sok-sok fesztivál, nyári tábor, ilyen-olyan továbbképző kurzus megszervezése, lebonyolítása van az ő és munkatársai háta mögött, hiszen ez egyedül nem megy. Nagyon sok embert kell megmozgatni, helyszínt, szállást, étkezés biztosítani – hogy csak a legalapvetőbbeket említsen.

„Székesfehérvár jó gazdája volt a fesztiválnak” – mondja Asztalos

Zsolt. Soha ennyien nem látogattak el az előadásaira, amelyeknek nemcsak az a célja, hogy a fogyatékos emberek megmutatassák mire képesek – és ezzel örömet szerezzenek maguknak és sorstársaiknak –, hanem az is, hogy a város lakói is ismerjék és értsék meg őket. „A nagy látogatottság annak is köszönhető, hogy városi televízió kitelepült a Vörösmarty Színházhoz, és nem csak egyszeri eseményként tudósított a rendezvényről.”

A fesztiválra csak a legjobbak jutottak el. Az eseményt ugyanis megelőzi egy előválogatás, amelyet már évek óta Budapesten, a XV. kerületben rendeznek meg. Az idei kétnapos rendezvény a XV. kerületi ÉNO-val közös munka volt *Ablak a világra – Fővárosi Speciális Művészeti Fesztivál* címmel. Fölléptek itt lakóotthonban, családban, intézményben élők, iskolába vagy napközi otthonba járó értelmi fogyatékos és autista személyek, fiatalok és idősebbek egyaránt. Mert az egyesületnek nemcsak jogi személy (pl. intézmény), hanem magánember is lehet a tagja. Különbség csak a tagdíj befizetés tekintetében

van: az intézmény többet, a magán-személy tizedannyit fizet.

Hogy a különféle föllépéseik színvonalasak legyenek, az egyesület egész évben képzéseket, táborokat rendez. A fogyatékos embereket felkészítő segítők speciális szakmai tanfolyamokon vehetnek részt – a jó produkcióhoz ugyanis a szándék nem elég. Asztalos Zsolt és minden munkatársa azt vallja: ne szánalom-ból tapsoljanak, hanem azért, mert amit láttak, megnyerte a tetszésüket. És Székesfehérváron (is) volt kinek és miért tapsolniuk: 550 résztvevő érkezett 36 intézményből igen változatos programokkal.

Nem véletlen mondta Asztalos Zsolt, hogy ez összművészeti fesztivál: tánc, ének, zene, vers, színdarab – mind-mind látható volt. A kísérő rendezvényeket is érdemes volt megtekinteni: volt fotókiállítás, filmvetítés régebbi fesztiválokról – köszönhetően a Magyar Speciális Mozgóképek Egyesülettel való jó munkakapcsolatnak – és festménykiállítás a XV. kerületi Árendás utcai ÉNO MásKép nevű alkotóműhelye tagjainak képeiből.

– czy –

Jobb velük a világ!

Fotók: Orbán Gellért/SZEMlélek

Fotó: Györke Nóra

„Sok szeretettel hívunk benneteket a 2018. év legnagyobb jótékonyági eseményére, a Papp László Sportarénába. Gyertek el, hívjatok másokat is, segítsétek abban, hogy megteljen az aréna!” Ezekkel a szavakkal hívta a közönséget az esemény szervezője, tagszervezetünk, a Nem Adom Fel Alapítvány.

A dévai Szent Ferenc Alapítvány megalakulásának 25 éves évfordulójára rendezett Jobb Velünk a Világ! műsorra/koncertre szólta a meghívás szeptember 13-ára. Ez egyúttal a Nem Adom Fel által szervezett Jobb Velünk a Világ! rendezvénysorozat tízéves évfordulójának.

Délelőtt 6 000 diáknak tartott előadást *Fábry Kornél* atya, *Benedek Attila* helyettes államtitkár, *Vecsei H. Miklós* Junior Prima-díjas színész és *Böjte Csaba*, a dévai Szent Ferenc Alapítvány vezetője. Emellett a Nem Adom Fel Együttes, valamint *Tihanyi Dániel* zenélt és énekelt 130 gyermekkel közösen a színpadon.

Az esti előadásra 11 000 érdeklődő jött el, és láthatta a csodát, ami megszületett a színpadon. Csaba testvér mondott köszönetet mindazoknak, akik segítették a 25 év alatt a dévai Szent Ferenc Alapítvány életét: nevelők, orvosok, tanárok és minden más segítő, önkéntes. A köszönetek között neves zenészek és zenekarok léptek föl: *Presser Gábor*, *Oláh Ibolya*, *Ákos*, *Republic*, *EDDA Művek*, *Szikora Róbert*, *Tihanyi Dániel* és a *Nem Adom Fel Együttes*. A közönség a délelőtti és az esti előadáson

is állva tapsolt a finálé alatt, megértve, átérezve, hogy velük valóban jobb a világ.

Az est bevételét az alapítvány otthonaiban fölnevelkedők szakmatanulására fordítják.

A rendezvény különlegessége mindemellett az volt, hogy mintegy 500 gyermek vett részt Csaba testvér gyermekotthonaiból, és 124 önkéntes segített abban, hogy ez a nap gördülékenyen menjen. Az 500 gyermeket Budapesten és környékén élő családok fogadták be az alatt az idő alatt, amíg itt tartózkodtak. Ebből is látszik, hogy micsoda összefogással valósult meg ez a rendezvény, ami méltón hirdeti, hogy „Jobb velünk a világ!”.

Csaba testvér a meghívott gyermekeket a rendezvényt követő napokon még több eseményre is elvitte. Közösen mentek péntek reggel az Országházba, majd hajókirándulásra és bringóhintózni a Margitszigetre, szombaton pedig Máriaremetén misével és kisebb, a gyermekek által előadott előadásokkal zárták az együtt töltött napokat.

Györke Nóra

A hátrányos helyzetű gyerekekért munkája elismeréseként Böjte Csaba atya 2010-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetését, az Európai Polgár díjat (2011), a Magyar Szabadságért díjat (2015) és az Emberi Méltóságért kitüntetését (2017).

ÉTA-HÍREK

A lap egyes írásainak tartalma nem minden esetben egyezik a szerkesztőség véleményével.

Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége (ÉTA) kiadványa

1158 Molnár Viktor u. 94–96. • Telefon/fax: (06 1) 414 0501 • e-mail: iroda@eta-szov.hu • honlap: www.eta-szov.hu • www.facebook.com/ETASzovetseg/

Szerkesztő: Ferenczy Ágnes

• Telefon: (06 30) 206 4617 • e-mail: firinc@gmail.com

Nyomda: Z Print Nyomdaipari Bt. ISSN 1788-2877